

ВІЙСЬКОВА ДОПОМОГА ЄС УКРАЇНІ УПРОДОВЖ 2023-2025 РР.

У тезах автор висвітлює ключові напрями військової допомоги Європейського Союзу Україні впродовж 2023-2025 років. Саме з початком повномасштабного вторгнення Росії в Україну (24 лютого 2022 р.) ЄС та його країни-члени значно посилили військову підтримку українських збройних сил, допомагаючи тим самим Україні протистояти російському агресору.

Військова допомога ЄС реалізується у забезпеченні військових та оборонних потреб України; навчанні українських військових; постачанні боєприпасів та ракет, а також в проведенні спільних безпекових зобов'язань. Разом із військовою підтримкою, яку надають країни-члени ЄС, загальна підтримка ЄС українській армії оцінюється в 49,2 млрд євро, з яких 6,1 млрд євро надав Європейський фонд миру, а 43,1 млрд євро – держави-члени ЄС. Серед яких найбільшими донорами стали Німеччина, Польща та Франція. ЄС залишається непохитним партнером України перед обличчям агресивної війни Росії та її незаконних спроб анексувати українську територію. Не дивлячись на низку перепон серед самих країн-членів організації, ЄС продовжує невпинно працювати з міжнародними партнерами, щоб забезпечити Україні необхідну військову підтримку та притягнути Росію до відповідальності за її дії.

Ключові слова: російсько-українська війна, Європейський Союз, військова допомога.

Від початку малої російсько-української війни і до сьогодні Європейський Союз залишається відданим партнером для нашої держави, яка відвоює не лише свою незалежність та безпеку, але й безпеку всього європейського регіону. З початку російської агресивної війни ЄС, держави-члени та європейські фінансові установи, в рамках спільного підходу «Команда Європа», надають Україні понад 130 мільярдів євро фінансової, гуманітарної, надзвичайної бюджетної та військової підтримки. ЄС та його держави-члени мобілізували 47,3 мільярда євро на військову підтримку для України, зокрема 6,1 мільярда євро в рамках Європейського фонду миру. Крім того, ЄС виділив 5 мільярдів євро через Фонд допомоги Україні в рамках Європейського фонду миру. Місія ЄС з військової допомоги Україні задовольняє потреби Збройних сил України в навчанні та підготувала близько 65 000 українських солдатів [7].

Військова допомога ЄС реалізується у забезпеченні військових та оборонних потреб України; навчанні українських військових; постачанні боєприпасів та ракет, а також в проведенні спільних безпекових зобов'язань.

Разом із військовою підтримкою, яку надають країни-члени ЄС, загальна підтримка ЄС українській армії оцінюється в 49,2 млрд євро, з яких 6,1 млрд євро надав Європейський фонд миру, а 43,1 млрд євро – держави-члени ЄС. Серед яких найбільшими донорами стали Німеччина (17,26 млрд євро), Польща (5,03 млрд євро) та Франція (4,9 млрд євро) [9]. Через European Peace Facility ЄС фінансує постачання летального та нелетального військового обладнання та матеріалів, таких як засоби індивідуального захисту, аптечки першої допомоги, паливо, боєприпаси та ракети.

8 березня 2023 р. у Стокгольмі відбулась неформальна зустріч очільників оборонних відомств країн ЄС, на якій центральним питанням було надання Україні зброї та військова підтримка. Зокрема, було оголошено, що підготовка українських військових в рамках Допоміжної тренувальної місії ЄС стане масштабнішою та інтенсивнішою. До кінця року навчання пройдуть 30000 українських вояків. А вже 20 березня 2023 р. у Брюсселі країни-члени ЄС погодили безпрецедентний для Євросоюзу план щодо надання Україні один мільйон артилерійських снарядів протягом 12 місяців, передусім снарядів великого калібру. Вартість плану склала 2 млрд євро, серед яких 1 млрд євро – на снаряди зі своїх запасів і ще 1 млрд євро – на спільні закупівлі. Не менш важливо, що ця домовленість стала кроком до інтеграції ЄС у новій сфері [10].

8 листопада 2024 р. Рада ЄС виділила майже 409 мільйонів євро для здійснення навчання українських військових до 15 листопада 2026 р. [4]. Реалізація цього напрямку здійснюється Військовою місією ЄС (EUMAM Ukraine), яка проводить навчання особового складу Збройних Сил України на базовому, просунутому та спеціалізованому рівнях з медичної допомоги, розмінування, логістики та зв'язку, технічного обслуговування та ремонту. EUMAM Ukraine також забезпечує підготовку молодшого керівництва від рівнів секції/відділення та взводу до роти, включаючи оперативну підготовку: підготовка рот, батальйонів і бригад до колективних маневрів і тактики до рівня батальйону; а також поради щодо планування, підготовки та проведення навчань з бойовими стрільбами. Вся діяльність місії здійснюється на території ЄС. Наразі 24 країни-члени ЄС запропонували навчальні модулі та персонал [1].

27 червня 2024 року ЄС і Україна підписали спільні безпекові зобов'язання. Спираючись на існуючу підтримку, зобов'язання ЄС у сфері безпеки включають передбачувану, довгострокову та сталу підтримку безпеки та оборони України, в тому числі через місії спільної політики безпеки та оборони, а також ширші зобов'язання у сфері безпеки. Зі свого боку Україна зобов'язалася продовжувати реформи, в тому числі відповідно до свого шляху до Європейського Союзу. Україна також продовжуватиме зміцнювати заходи прозорості та підзвітності та сприяти безпеці ЄС та його держав-членів [4].

Загалом за перше півріччя 2024 р. Україна підписала 13 договорів з країнами Євросоюзу як про військову співпрацю, так і про поставки зброї. Окрім цього, Україна стала частиною Європейської оборонно-промислової стратегії. На початку вересня 2024 р. в Києві було відкрито Офіс оборонних інновацій ЄС, який будучи складовою Європейської оборонно-промислової стратегії, спрямований на розбудову співробітництва між українською оборонкою та європейськими партнерами. Зокрема, йдеться про розробки в ІТ та виробництво зброї [5].

На початку лютого 2025 р. у Євросоюзі почали обговорювати новий пакет військової допомоги для України на суму щонайменше 6 мільярдів євро, який має зміцнити стратегічну позицію країни перед переговорами з РФ. У межах цієї допомоги ЄС планує надати Україні 1,5 мільйона артилерійських снарядів, системи протиповітряної оборони та техніку для українських бригад [2]. А 14 березня 2025 р. дипломати ЄС наголосили на тому, що Європейський Союз повинен бути готовим подвоїти військову допомогу Україні до 40 млрд євро (43 млрд дол.), якщо у тому виникне серйозна потреба [7]. 16 березня Литва підтримала цю ініціативу ЄС, стверджуючи, що подібне фінансування буде необхідним у майбутньому, щоб запобігти наступному російському нападу. З початку повномасштабного вторгнення Росії у 2022 році Литва була і залишається однією з найактивніших прихильників України [6].

У результаті, станом на початок квітня 2025 р. держави-члени ЄС надати Україні військову допомогу на суму 23 мільярди євро, що перевищує внески минулого року. Однак, ще багато чого потрібно зробити, щоб забезпечити Україну необхідною терміновою підтримкою, про що заявила Верховний представник ЄС із закордонних справ та політики безпеки Кая Каллас перед засіданням Контактної групи з питань оборони України в Брюсселі: «З європейського боку, минулого року ми підтримали Україну 20 мільярдами євро [військової допомоги]. Цього року держави-члени вже виділили понад 23 мільярди євро. Тож ми точно робимо більше, ніж минулого року. Але нам потрібно зробити більше. Тож ми бачимо, що зобов'язання надходять щодня. Це дуже важливо. Ми посилаємося сигналом, що ми з Україною, і саме про це йдеться на зустрічі» [4].

Вона також зазначила, що країни, що беруть участь у «Коаліції бажаючих», ще не досягли згоди щодо складу та мандату потенційних «сил заспокоєння», пов'язаних із майбутньою мирною угодою, оскільки існують різні національні погляди на роль та структуру таких сил. Тим не менш, за її словами, Росія не виявила жодних ознак готовності до миру: «Ми бачимо ці найсмертоносніші атаки, які вони [росіяни] здійснили останніми днями, а також учора [10 квітня 2025 р.]. Вони націлені не на військових, вони націлені на цивільних осіб, щоб завдати значної шкоди. Але насправді вони не просуваються так швидко на полі бою, але очевидно, що вони хочуть покращити своє становище. Водночас, минуло вже чотири тижні з того часу, як Україна погодилася на безумовне припинення вогню, і ми не бачимо жодних позитивних ознак з російського боку. Тому нам дійсно потрібно тиснути на Росію. Я думаю, що це питання довіри до всіх, хто колись казав, що нам потрібно припинити вбивства» [4].

Отже, розуміючи усю небезпеку російської агресивної політики та її неправомірних дій як суб'єкта міжнародного права, ЄС продовжує надавати активну підтримку Україні як в політичній, економічній, гуманітарній, так і військовій сферах. Адже, Україна сьогодні є захисником не лише власної безпеки, але й безпеки всієї Європи.

References

1. About EU Military Assistance Mission in support of Ukraine (EUMAM Ukraine). *EEAS*. Retrieved from: https://www.eeas.europa.eu/eumam-ukraine/about-eu-military-assistance-mission-support-ukraine-eumam-ukraine_en?s=410260
2. Bayer, L. & Gray, A. (2025). EU diplomats suggest doubling military aid for Ukraine this year. *Reuters*. Retrieved from: <https://www.reuters.com/world/europe/eu-diplomatic-arm-proposes-40-bl-euro-military-aid-ukraine-this-year-2025-03-14/>
3. EU commits EUR 23B in military aid to Ukraine for 2025 – Kallas (2025). *Ukrinform*. Retrieved from: <https://www.ukrinform.net/rubric-ato/3980967-eu-commits-eur-23b-in-military-aid-to-ukraine-for-2025-kallas.html>
4. EU military support for Ukraine. *European Council*. Retrieved from: <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/military-support-ukraine/>
5. Fratsyvir, A. (2024). Spilnyi zakhyt YeS: yak Yevrosoiuz posyliuie oboronnyi sektor. [EU common defense: how the European Union is strengthening the defense sector]. *Suspilne novyny – Suspilne media*. Retrieved from: <https://suspilne.media/856193-spilnij-zahist-es-ak-evrosouz-posilue-oboronnij-sektor/>
6. Goncharova, O. Lithuania backs EU plan for \$43.5 billion in military aid to Ukraine, Reuters reports. *The Kyiv Independent*. 2025. March 17. Retrieved from: <https://kyivindependent.com/lithuania-backs-eu-plan-for-43-5-billion-in-military-aid-to-ukraine-reuters-reports/>

7. Pavliuk, O. & Kizilov, Ye. (2025). YeS hotuie viiskovu dopomohu Ukraini minimum na €6 miliardiv – ZMI [The EU is preparing military aid to Ukraine worth at least €6 billion – media]. *Ukrainska Pravda*. Retrieved from: <https://www.pravda.com.ua/news/2025/02/18/7498981/>
8. The EU's response to the war in Ukraine (N.d.). *Moving forward together*. Retrieved from: <https://eu4ukraine.eu/en>
9. Total bilateral aid allocations to Ukraine between January 24, 2022 and December 31, 2024, by donor and type. *Statista*. Retrieved from: <https://www.statista.com/statistics/1303432/total-bilateral-aid-to-ukraine/>
10. YeS-Ukraina: vidpovidaemo na vyklyky razom [EU-Ukraine: responding to challenges together] (2023). *Priamuiemo razom – Moving forward together*. Retrieved from: <https://eu4ukraine.eu/media-ua/mediadigest-ua/march-2023-ua.html>

DOI 10.34132/mspc2025.01.07.07

Liudmyla Vovchuk

EU MILITARY ASSISTANCE TO UKRAINE DURING 2023-2025.

In the theses, the author highlights the key areas of the European Union's military assistance to Ukraine during 2023-2025. It was with the beginning of Russia's full-scale invasion of Ukraine (February 24, 2022) that the EU and its member states significantly increased military support for the Ukrainian armed forces, thereby helping Ukraine resist the Russian aggressor. EU military assistance is implemented in ensuring the military and defense needs of Ukraine; training the Ukrainian military; supplying ammunition and missiles, as well as in implementing common security commitments. Together with the military support provided by EU member states, the total EU support to the Ukrainian army is estimated at 49.2 billion euros, of which 6.1 billion euros were provided by the European Peace Facility, and 43.1 billion euros by EU member states. Among them, the largest donors were Germany, Poland, and France. The EU remains Ukraine's steadfast partner in the face of Russia's aggressive war and illegal attempts to annex Ukrainian territory. Despite a number of obstacles within the organization's own member states, the EU continues to work tirelessly with international partners to provide Ukraine with the military support it needs and to hold Russia accountable for its actions.

Keywords: Russian-Ukrainian war, European Union, military assistance.

Відомості про автора / Information about the Author

Людмила Вовчук, канд. іст. наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики Чорноморського національного університету імені Петра Могили, м. Миколаїв, Україна. E-mail: luda_vovchuk@ukr.net. ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8324-5235>

Liudmyla Vovchuk, PhD in History, Associate Professor of the Department of International Relations and Foreign Policy, Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolaiv, Ukraine. E-mail: luda_vovchuk@ukr.net. ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8324-5235>

© Л. Вовчук
27.05.2025.

Стаття отримана редакцією